tru-cel-Mare, purtătorul numelui român până în Suedia, unde scria latineşte; şi până în China — Ţara Chitailor — ca sol al Rusiei; şi când aceasta? Intr'un timp în care puţini s'ar fi gândit că în România se pot desvolta asemenea oameni învăţaţi şi cu înalte destoinicii sufleteşti. Apoi dacă acum două-trei sute de ani focul sfânt al ştiinţei ardea cu atâta lumină în ţara noastră, din sânul căreia se năştea un Petru Cercel, domn întreg la minte şi poet plăcut, apoi Cantemirii, unul istoriograf mare, altul poet nu mai puţin mare; un Neagoe Basarab care înalţă, pe malul Argeşului, cel mai măreţ locaş dumnezeesc, vestit în toată lumea; — cum să nu punem cea mai nestrămutată credinţă în viitorul Ţării noastre, binecuvântată de Dumnezeu, în care nici împilările duşmanilor, nici întunericul unor vremi amare, n'au putut năbuşi izbucnirea geniului naţional. Când privesc înapoi la şirul atâtor fapte măreţe, pilde şi dovezi vii ale puterilor neamului românesc, cum să nu fiu mândru că soarta m'a adus în această frumoasă ţară, înzestrată cu atâtea daruri şi cu mare viitor. Mă voi sili dar neîncetat a învăţa, a mă lumina şi a asculta poveţe bune spre a putea fi folositor nouei mele patrii, care m'a întâmpinat cu atâta căldură, arătându-mi atâta iubire.

O dovadă nouă, cu deosebire măgulitoare pentru mine, am primit-o astăzi prin înscrierea mea ca Membru Onorific al Academiei. Incă odată vă exprim adânca mea mulţumire pentru această înaltă distincţiune de care mă voiu sili a mă arăta pururea vrednic".

Cuvântarea Regelui Ferdinand I

rostită la Academia Română în şedinţa dela 29 Mai 1915

— Pentru cultura românească —

„A trecut câtva timp de când n'am mai călcat pragul acestui aşezământ de înaltă cultură; am primit deci cu o adevărată şi netăgăduită plăcere invitaţia Domniei Voastre, de a lua parte la şedinţa de azi şi de a prezida la distribuirea premiilor, prin care se încoronează munca şi talentul.

Dacă iau acuma locul de onoare ocupat un lung şir de ani de Augustul Meu predecesor, vă mărturisesc că sunt două sentimente opuse ce se luptă în inima Mea. Cu jale Mă gândesc la aceia, a căror trecere într'o lume mai fericită a lăsat goluri dureroase în rândurile acestei societăţi de învăţaţi şi cari, cu inima lor caldă şi patriotică, închinaseră o mare parte a muncii lor Academiei Române, contribuind astfel nu puţin a-i face un nume de onoare între societăţile ştiinţifice.

Cu cuvinte calde aţi reamintit, Domnule Preşedinte, pe Marele Rege, care fusese sufletul acestui institut cultural şi care ca Protector mărinimos luase parte activă la lucrările ei, cu graiul şi cu pana. Să-Mi fie îngăduit Mie, succesorul Lui, de a-Mi opri pentru o clipă gândul Meu în faţa unui alt fiu al ţerii, care ca om de Stat fusese un sfetnic înţelept şi un prieten credincios al Marelui Rege.

Regele Ferdinand la vârsta de 17 ani

In activitatea sa politică, el a avut drept deviză: „**Salus rei publicae suprema lex**". Principiul călăuzitor în lunga lui şedere pe pământ îi fusese convingerea, că adevărata valoare a vieţii constă în munca încordată, că numai acela merită cinstea oamenilor care pune cunoştinţele şi puterile sale în serviciul obştesc.

Pentru dânsul cea mai mare satisfacţie era de a munci şi a produce cu suflet înalt, cu inimă curată, cu conştiinţă nepătată.

Mie, Regele său, să-Mi fie permis să profit de întâia ocazie pentru a închina aceste cuvinte de recunoştinţă vechiului şi credinciosului prieten, D. Sturdza, care fusese atâta timp Secretarul general al Academiei.

Sunt convins că tălmăcesc prin aceasta şi sentimentele onoraţilor Mei colegi.

Insă nu este momentul de a plânge pe aceia cari nu mai sunt; munca lor, activitatea lor, firea lor, să ne fie nouă, generaţiei de astăzi şi celei de mâine, un imbold pentru nouă muncă, nouă activitate.

Mă găsesc dar şi cu sentimentul de bucurie plină de nădejde în mijlocul D-voastre pentru întâia dată ca Protector şi Preşedinte de onoare şi vă aduc cu acest prilej mulţumirile Mele călduroase pentru demnitatea ce Mi-aţi oferit.

In aceste zile de grele griji şi de uriaşă răspundere, Mi-a fost o adâncă mângâiere sufletească, când am aflat că sesiunea anuală de estimp a fost inaugurată prin proclamarea Mea ca Protector şi Preşedinte de onoare şi încă prin o rezoluţiune cu totul gingaşă, aceea de a primi pe Regina, prea iubita Mea soţie, între Membrii de onoare. Mândră de această nouă demnitate, Ea asistă azi pentru prima oară, de drept, la şedinţa acestui învăţat corp şi prin Mine Ea vă aduce vouă, nouilor Ei colegi, adânc simţita Sa recunoştinţă.

Una din cele mai înalte podoabe ale unei femei netăgăduit este cultul frumosului; el înalţă sufletul şi purifică mintea; şi blagoslovită este fiinţa care a primit dela natură darul de a tălmăci altora concepţia frumosului prin pensulă sau prin pană.

Poeta pe Tronul ţerii, pe care cu falǎ Academia o numără între membrii ei de onoare, Regina **Carmen Sylva**, a călăuzit pe nepoată, cu dragostea unei mame, pe potecile înflorite ale gândului poetic şi ale frumosului şi Ea a îndemnat-O să dea la lumină ceeace de mult luase formă în sufletul şi în mintea soţiei Mele.

Ultimul imbold însă, pentru a picta şi cu pana, I l-a dat dragostea ce-I umple inima de frumuseţile scumpei noastre ţeri.

Ea a înţeles farmecul iernii, când giulgiul tainic al zăpezii acopere munţii şi şesurile noastre; Ea s'a înveselit cu natura întreagă, când primăvara îmbracă câmpiile noastre cu haina lor cea înflorită de mireasă. Apusul soarelui al serilor de vară, când scaldă holdele cu razele lui aurii, face să vibreze şi în inima Ei acorduri calde. Pacea toamnei, când Cel-de-Sus revarsă purpura pe frunzele codrului, Ii vorbeşte de dor împlinit şi de linişte sufletească. Mai sunt şi cântecele noastre populare, este sufletul sănătos şi plin de vieaţă ce-l găsim în poezia şi filozofia poporului nostru, ce au împins-O a înlocui pensula cu pana, şi de aceea am salutat cu atâta plăcere numirea Reginei ca membru onorar al Academiei.

In anul 1890, când am fost primit în sânul Academiei, bătrânul Kogălniceanu, atunci Preşedintele ei, Mi-a adresat următoarele cuvinte:

„Noi, bătrânii ne ducem, dar salutăm pe junele Principe, ale cărui forţe ne vor întineri în restul zilelor noastre şi vor îmbărbăta la muncă pe cei cari rămân în urma noastră".

Eu unul n'am uitat cuvintele acestui mare om de Stat şi de litere şi dacă interesul viu şi necurmat, ce-l port şi voiu purta mereu acestui institut de înaltă cultură, poate contribui a vă îndemna la o activitate necontenită şi o muncă încordată, aş saluta cu mare mulţumire, dacă tinerele elemente, cari închină forţele lor studiului ştiinţific, ar deveni demnii urmaşi ai generaţiunilor cari au pus temelia Academiei şi cari au clădit-o, până a ajuns locaşul frumos, sub al cărui acoperiş se întrunesc bărbaţii de ştiinţă din toate colţurile unde răsună frumoasa şi mult duioasa limbă română.

Să lucrăm deci necontenit cu gând curat pentru desvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruţăm nici timp, nici muncă pentru a cunoaşte cât mai amănunţit istoria lui — călăuză nepreţuită pentru a ne cunoaşte pe noi înşine; — să cultivăm, să păstrăm cu sfinţenie şi gelozie limba noastră, să ne îndeletnicim a-i da în scrierile noastre şi în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de străinisme, în locul cărora vom găsi în bogata comoară a limbii vorbe româneşti.

Lucrând astfel, nu numai că facem operă culturală, împlinim şi un act de patriotism.

Academia are frumoasa menire de a da pilda cea bună în această privinţă.

Publicaţiunile Academiei, pe cari le urmăresc cu mult şi viu interes şi din cari un număr important are o valoare reală, îmi sunt cea mai sigură chezăşie, că ne găsim pe o cale bună şi că bunăvoinţa nu lipseşte; totuş nu vă zic astăzi ca Propertius: „**In magnis et voluisse sat est**"; cine urmează această maximă a prietenului lui Ovidiu, se opreşte pe drum şi noi a ne opri nu voim.

Deci, mereu înainte în opera noastră şi atuncea rodul muncii nu va întârzia să se arate într'o lumină strălucitoare. Sprijinul Meu vă este asigurat.

Incă odată vă mulţumesc, scumpi Colegi, pentru primirea călduroasă ce Ne-aţi făcut, Reginei şi Mie, şi felicit din inimă pe nouii premiaţi, sfătuindu-i să nu se odihnească pe laurii culeşi, ci din contră, să considere succesul câştigat ca un puternic îndemn pentru nouă activitate tot mai rodnică".

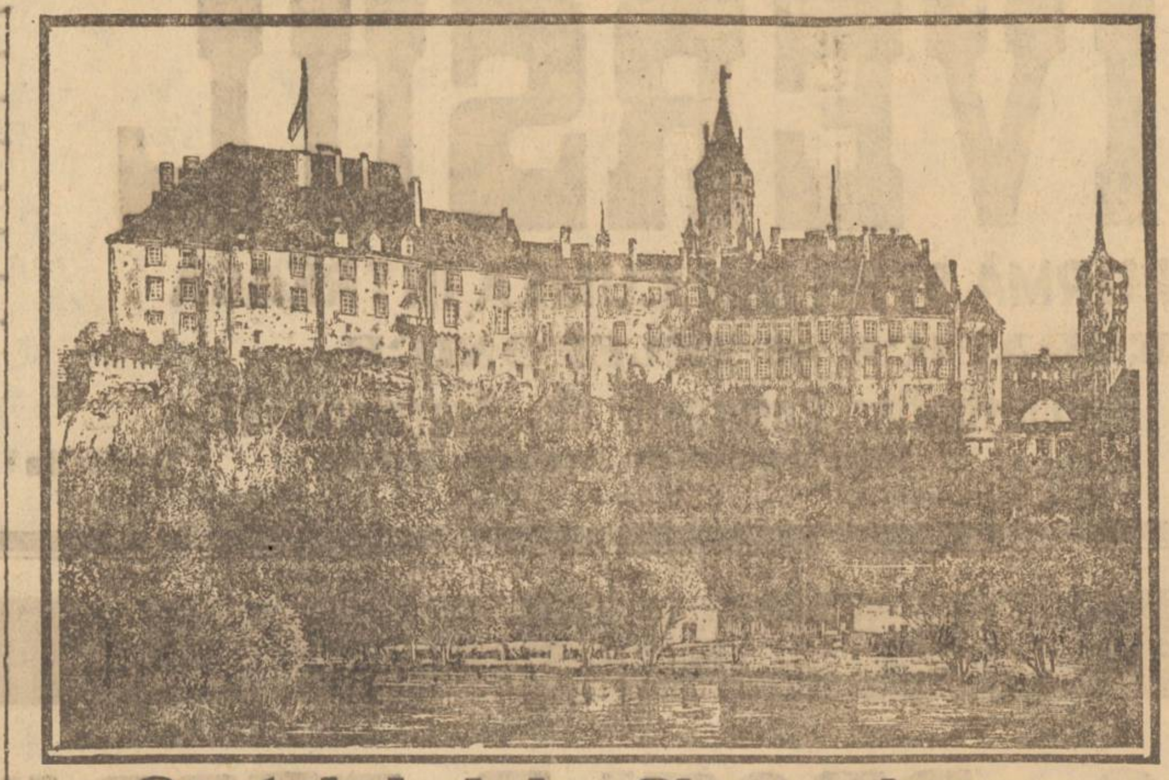

Castelul dela Sigmaringen
unde s'a născut regele Ferdinand

CUVANTAREA

rostită cu ocaziunea jubileului de 50 ani al Academiei

— Şedinţa dela 14 Maiu 1919 —

„Evenimentele războinice ne-au împiedicat să prăznuim aşa cum am fi dorit, în anul 1916 jubileul Academiei Române. O putem face azi cu inimă recunoscătoare către Pronia cerească, când visul atâtor generaţii de vrednici Români s'a înfăptuit. Am venit dar cu deosebită bucurie în mijlocul Domniilor Voastre, împreună cu Regina şi cu Principele Moştenitor, ca după aceşti ani de lupte grele şi mari să reluăm firul însemnatelor preocupări de cultură ale Academiei Române, sărbătorind roadele unei activităţi de jumătate de secol.

In lupta sfântă pentru unirea tuturor Românilor, Academia Română şi-a avut partea ei importantă pe terenul cultural; de aceea, izbânda Ţării este şi izbânda ei. Când din imboldul lui N. Kretzulescu şi al lui C. A. Rosetti s'au pus bazele Societăţii literare cu scopul de a se ocupa mai ales de limba şi literatura română, alegerea întâilor membri ne arată gândul de înalt patriotism ce a călăuzit generaţia din 1866, care, bine încredinţată că numai pe baza unităţii de limbă şi cultură se poate clădi trainic viitorul unei naţiuni, a reunit în cercul restrâns al viitoarei Academii pe bărbaţii luminaţi din toate ţinuturile româneşti, şi astfel România Mare de azi îşi găsea de o jumătate de secol patria comună sub acoperişul tânărului aşezământ.

Aruncând privirile asupra istoriei noastre, rămânem uimiţi, cum neamul românesc a putut ieşi biruitor din atâtea greutăţi, din atâtea primejdii, şi cum n'a fost înghiţit de prăpastia ce adeseori se deschidea în drumul lui. Cetind şi recetind însă poezia populară, găsim cheia acestei extraordinare puteri de împotrivire. In doinele şi cântecele lui se oglindeşte toată durerea acestui popor, care cu atâta trudă s'a luptat cu vremurile întunecate ce stânjeneau sborul lui spre soare, dar în clipele de cele mai negre restrişte tot din poezia populară trăgea nădejdia într'un viitor mai fericit, în ea găsia forţe nouă ce-l îmbărbătau în lupta uriaşă pentru existenţă. In ea se poate ceti, ca într'o carte deschisă, toată gândirea, toată simţirea, întreagă filozofia, atât de simplă şi totodată atât de adâncă, a unui popor care azi ca plugar trage brazda cea adâncă în ogorul său, punând într'însa toată nădejdea anului, mâine ca ostaş credincios Ţării şi Tronului, făcând scut din pieptul său, luptă şi moare ca un erou cu un zâmbet pe buze. I-am urmat la muncă paşnică pe aceşti copii ai unui sol roditor şi am admirat răbdarea lor; i-am văzut în luptă şi am binecuvântat avântul lor; dar când pe front am ascultat doinele lor, atunci în inima Mea s'a înfipt încă mai tare convingerea nestrămutată că un popor care în toiul luptei îşi tălmăceşte cugetul şi simţirea în versuri, că un atare popor nu poate pieri. Şi multe din aceste poezii, culese sub bubuitul tunului, sunt aşa de frumoase ca cugetare şi ca limbă, că ele merită să fie cunoscute mai pe larg.

Academia Română, prin menirea ei, era chemată să fie păzitorul credincios al limbii şi al culturii naţionale, în timpul când întemeietorul Dinastiei, atât de strâns legată de institutul nostru ştiinţific, îşi închina toată munca pentru câştigarea neatârnării şi clădirea Regatului, sprijinit fiind în opera sa de o pleiadă de bărbaţi luminaţi, dintre cari un număr însemnat au fost podoaba acestei învăţate adunări. Dumnezeu a binecuvântat munca Domniilor Voastre atât de roditoare pe terenul istoric, ştiinţific şi literar. Seminţele aruncate, cu credinţă şi cu dragoste, în ogorul înţelenit al culturii româneşti, în curgerea de jumătate de veac şi-au adus rodul însutit. Iar lupta pentru unitatea limbii ne-a condus prin vitejia ostaşului român la sfărâmarea graniţelor vitrege dintre fraţi şi la întregirea Statului Român în hotarele sale fireşti până la marginele graiului românesc. Doina de jale a marelui poet Eminescu:

„Dela Nistru pân' la Tisa
„Tot Românul plânsu-mi-s'a!"

a vrut Domnul să se preschimbe în cântec de vitejie şi de biruinţă. Au căzut lanţurile cari ne împiedicau mersul liber, s'au prăbuşit hotarele cari ne înăbuşiau, respira-vom în voie şi mai larg, după măsura întregului nostru neam.

Dar faţă de acest mare eveniment istoric al realizării visului de unire naţională a tuturor Românilor în acelaş Stat şi datoriile noastre se sporesc într'o măsură neînchipuită. Cele mai grele probleme de organizare economică şi culturală ne stau înainte şi pentru a păşi cu sorţi de izbândă la sănătoasa lor deslegare, se cere, mai presus de toate, unirea în cugete şi hotărîre la muncă fără răgaz a tuturor forţelor ce ne-au mai rămas în urma grelelor jertfe ale războiului.

Nu mă îndoesc că Academia Română, căreia i-a fost dat să lupte cu atâta spor în domeniul paşnic al culturii unitare române, ne va da şi în viitor pilda înălţătoare a unirii tuturor la muncă pentru trainica aşezare a României Nouă pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu".

Regele Ferdinand sublocotenent

Cuvântare

rostită cu ocaziunea centenarului lui Tudor Vladimirescu

— Şedinţa Academiei dela 6 Iunie 1921 —

„Simt totdeauna o vie plăcere când Mă pot găsi în mijlocul Domniilor Voastre.

Intr'o serie de şedinţe Academia a sărbătorit memoria lui Alexandri, marelui nostru poet, care, tălmăcind în versurile sale inima şi gândul poporului nostru, a făcut ca el să fie cunoscut şi peste graniţe. Academia va mai închina o şedinţă memoriei acelor membrii, cari se odihnesc pentru vecie într'o altă lume. Dacă nu pot lua parte la aceste pioase manifestări, totuşi, în gând depun şi Eu o cunună de lauri pe mormântul acestor dispăruţi.

Am ţinut să viu astăzi împreună cu fiul Meu, căruia I-aţi făcut deosebita cinste a-l alege ca membru onorific al acestei înalte instituţiuni culturale, ca să asist la şedinţa în care comemorăm pe Tudor Vladimirescu, acest mare erou naţional.

Ieşit din pătura cea mai sănătoasă a ţărănimii române, Tudor Vladimirescu este întâiul, care, în timpuri întunecoase, a deşteptat spiritul naţional şi a fost iniţiatorul acelei mişcări, ale cărei consecinţe — neprevăzute poate de dânsul — au fost toate evenimentele mari, cari s'au perindat în viaţa ţării, până ce am ajuns în zilele noastre. In înfăptuirea unităţii noastre naţionale.

Mă folosesc de acest prilej spre a vă reînnoi sentimentele Mele de dragoste pentru Academie şi viul interes, cu care urmez lucrările ei, sentimentele ce am moştenit, ca o plăcută datorie, dela neuitatul Meu Unchiu şi pe care sunt sigur că şi fiul Meu le va păstra atunci, când, odată, el va ocupa scaunul ce-l ocup aci.

Din tot sufletul fac cele mai calde urări pentru prosperitatea Academiei Române".

Castelul Pelişor dela Sinaia unde a murit Regele Ferdinand

Cuvinte regeşti

Un rege trebuie să fie întâiul servitor al Statului şi ca atare persoana sa trebue ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale; un exemplu rău dat de sus poate să ducă un Stat la pieire.

Mai uşor se pierde decât se câştigă iubirea şi încrederea unui popor.

Ferdinand R.

Incoronarea dela Alba Iulia

In jurul actului istoric al proclamaţiei M. S. Regelui.—La ziarul „UNIVERSUL" se găseşte actul proclamaţiei, în original, aşa cum a fost redacta şi cetit de întâiul Rege al României Mari la Alba Iulia

MM. LL. Regele şi Regina României s'au încoronat la Alba-Iulia în anul 1922.

Dăm, mai jos, câteva amănunte interesante în legătură cu actul istoric al Incoronării dela Alba-Iulia.

Cu câteva zile înainte de serbările dela Alba-Iulia, ziarele au publicat programul oficial al Incoronării.

Se anunţase în acest program că M. S. Regele va ceti o proclamaţiune.

Cum un ziar modern e dator să fie bine şi la timp informat, un reporter iscusit a fost în măsură să-şi procure actul istoric al proclamaţiunii care — după cum am spus — urma să fie cetit de Suveran în ziua încoronării Sale, la Alba-Iulie..

In adevăr, cu trei zile înainte de termenul fixat pentru Incoronare, ziarul cel mai răspândit din ţară, a publicat actul proclamaţiunii.

A intervenit o chestiune de ordin protocolar.

Mai putea M. S. Regele să citească la Alba Iulia această procalmaţiune, după ce ea a fost adusă la cunoştinţa ţării cu trei zile înainte de ziarul bine informat? Guvernul a opinat că nu şi se renunţase chiar la citirea acestui act.

M. S. Regele însă a redactat El altă proclamaţiune fără ştirea nimănui şi ca să fie sigur de orice indiscreţie posibilă, a scris-o chiar cu mâna Lui.

In ziua Incoronării, la Alba Iulia, M. S. Regele a cetit această proclamaţie, despre care nici guvernul nu avea cunoştinţă şi apoi a pus-o în buzunar.

Atunci s'a petrecut alt incident, care merită să fie povestit, de oarece e în legătură cu unul din cele mai însemnate evenimente din istoria neamului românesc.

Acelaş ziarist, care izbutise cu câteva zile înainte de ceremonia Incoronării să-şi procure, după cum am spus, actul proclamaţiunii adresat ţării de Intâiul Rege al României Intregite, se afla, la Alba Iulia în apropiere de Suveran. In clipa când M. S. Regele sfârşise de cetit actul proclamaţiunii, scris şi redactat de El, ziaristul s'a apropia de Suveran şi L-a rugat să binevoiască a-i încredinţa acest act istoric spre a fi publicat în ziarul său. In primul moment M. S. Regele a ezitat să satisfacă dorinţa ziaristului, fostul său sfetnic. De obicei asemenea acte se publică mai întâi în „Monitorul Oficial". Cum ziaristul a insistat, stăruind asupra faptului că poporul românesc doreşte să i-a cunoştinţă mai repede de cuprinsul proclamaţiei, M. S. Regele a binevoit să-i încredinţeze actul în original. Acest act istoric în original se găseşte la ziarul „Universul".

Discursul

Regelui Ferdinand la primirea coroanei

„Cu adâncă emoţiune primesc, în chip solemn, această coroană, moştenită dela neuitatul şi înţeleptul Meu unchiu. Ca un simbol al vitejiei româneşti şi al unirei între Domn şi Ţară, plină de strălucire s'a aşezat, acum 41 de ani, pe capul întâiului rege al României, după războiul independenţei şi proclamarea regatului.

Atotputernicul ne-a învrednicit s'o vedem azi mai strălucitoare, azi când în urma grelelor lupte purtate de întreaga suflare românească, ca simbolizează îndeplinirea acelui mare şi sfânt dor secular: Unirea tuturor ţărilor locuite de români.

Dea Domnul, ca această coroană, împreună cu aceea a scumpei Mele soţii şi vrednica tovarăşă de muncă şi suferinţe pentru binele obştesc, să încununeze din neam în neam pe iubiţii noştri urmaşi, într'o Românie pururea glorioasă şi fericită.

Sus inimile! Şi să glăsuim după chipul strămoşilor:

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa şi unii pe alţii să ne îmbrăţişăm şi să zicem fraţilor, şi celor ce urăsc pe noi: să iertăm toate, pentru sfânta unire". Aşa să fie!

Actul comemorativ

al încoronărei

Noi, Ferdinand I, Regele României, urmând la tron prin drept de moştenire în ziua de 28 Septembrie 1914, după trecerea la cele vecinice a slăvitului Nostru unchi, Carol I, Cel care cu ajutorul marilor patrioţi, prin înţelepciunea şi bărbăţia poporului şi vitejia oştirei a cucerit independenţa şi întemeiat regatul, Am început cu binecuvântarea lui Dumnezeu Domnia Noastră în zilele grele de mari primejdii dar şi de mari nădejdi.

Cea dintâi grije a Noastră a fost ca neamul, în fruntea căruia M'a aşezat pronia cerească, să nu piarză prilejul de a-şi asigura dreptul de a trăi netrunchiat şi de sine stătător.

Luptele, jertfele şi toată truda generaţiilor trecuţe, cari dealungul veacurilor au isbutit să înalţe treptat dar sigur clădirea trainică a statului Nostru independent, îmi luminau zarea şi îmi întăreau sufletul întru împlinirea datoriei Mele sfinte de domn şi de român, cu încrederea în Dumnezeu şi în puterea de viaţă a neamului.

Indemnat de cuvântul întregului popor şi ajutat de sfatul acelora, cari cu credinţă s'au închinat Ţării şi Tronului, Am purtat războiul întregirei neamului şi biruind restriştile Am văzut înfăptuită unitatea naţională, de atâta vreme aşteptată.

In ziua de 9 Aprilie 1918 Basarabia s'a alipit de patria mumă; în ziua de 28 Noembrie 1918 Bucovina a revenit la vatra strămoşească iar la Alba Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1918, Banatul, Ardealul şi părţile ungurene s'au declarat într'un singur glas unite pentru vecie cu Regatul român.

Spre a chema binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestor măreţe fapte din cari a ieşit România Mare şi spre a le da o consfinţire în faţa scumpului nostru popor, Ne-am adunat cu toţii la Alba-Iulia, străvechea cetaţe a Daciei romane şi a gloriei lui Mihai Viţeazul şi aici, azi 15 Octombrie 1922, de faţă fiind membrii Familiei regale, reprezentanţii Suveranilor şi ţărilor aliate şi amice, Senatul şi Adunarea deputaţilor, căpeteniile armatei, membrii tuturor corpurilor constituite ale ţării şi Academiei române şi Universităţilor, delegaţiunile comunale urbane şi rurale din întreaga ţară şi reprezentanţii tuturor confesiunilor, Ne-am încoronat Eu şi scumpa Mea soţie Maria, părtaşa suferinţelor şi bucuriilor Mele şi ale ţării, şi pentru ca neuitată să fie amintirea zilei de azi am întocmit şi subscris în al noulea an al domniei Noastre, acest de faţă document.

FERDINAND
MARIA